

Violat, a milánói fascista szervezet egyik vezetőjét. A letartóztatott fascista vezér bevallotta, hogy Matteotti meggyilkolásának napján Rómában volt, ahol Vominivel folytatott tárgyalásokat. A gyilkosságról azonban semmit sem akar tudni.

Berlin, június 26. Jelentettük már, hogy a római rendőrség letartóztatott egy Otto Kirschner nevű osztrák állampolgárt, akit azzal gyanúsítanak, hogy része van Matteotti meggyilkolásában. A római rendőrség előtt a letartóztatott Kirschner igen gyanúsán viselkedett, úgyhogy a rendőrség rögtön tudta, hogy veszedelmes politikai kalandorral van dolga. A „Berliner Tageblatt” most arról értesül, hogy ez a Kirschner nem más, mint Trebits-Lincoln, a hírhedt politikai szélhámos, akinek annak idején a Kapp puccsban is szerepe volt.

Autószépségszerzés a Prince Louis Hippodromban

Szalón, téllert, konyha egy-egy Rolls-Royceban, vagy Alfa-Romeóban. Hercegek és kokottok vettek részt az elegancia-versenyen. Coty nyerte az első díjat

(Páris, június 26. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A Saint-Cloud felé menő villamoson tíz percig kell utazni, amíg az ember elérkezik a biciklizversenyek pályájához. Máskor gyalog, villamoson igyekeztek poros, egyszerű külsejű emberek a pálya felé, hogy a biciklizversenyek népies mulatságában gyönyörködjenek, ma azonban a versenytér látogatói autón érkeznek egymásután. A „L'Auto” című lap ugyanis, mint minden évben, az idén is autószépségszerzést rendez, amelyen részt vesznek a Párisban lakó külföldi arisztokraták és a híres párisi vedettek, mert munkából álló francia ember alig állíthat ki szépség- és elegancia-versenyképes kocsit a Prince Louis hippodromban. Ez a szépségszerzés, amely Párisnak egyik leghíresebb és legérdekesebb eseménye, szigorúan zárt kör előtt, a meghívott tizek részére zajlik le, mert hiszen a demokratikus Franciaország fővárosában lakó angol hercegek és olasz márkák nem keveredhetnek a párisi kis burzsoázia alsóbbrendű tagjaival.

A kapuban, ahol máskor csak a jegyeket kéri, most térdnadrágos és ezüstnyakláncos lakájok állnak, akiknek főnöke ezüsthimnusz háromszögletű kalapot visel. A lakájok végig vizitálják az érkezőket, megnézik meghívójukat, amelyet a Párisi Automobil Club és a „L'Auto” szerkesztősége állítottak ki rangra és tekintélyre való tekintettel, a főlakáj pedig mint régi ismerősöket barátságosan üdvözlő azokat, akik a lakájok inkvizíciós soifalán keresztül tudtak hatolni:

- Jó napot herceg ur.
- Márki ur rendelkezésére állok.
- Üdvözlöm Madame.

A gyepen kétszáznegyven autó, a technika megannyi csodája áll libasorban, mindegyiknek a homlokán kis szám, amely nyomán a katalógusból megtudhatjuk, ki az a boldog földi halandó, aki ezeket a csodás gépjárműveket a magáénak mondhatja. A katagólusban Nagybritannia csaknem valamennyi hercege szerepel, rajtuk kívül legnagyobb számban párisi kokottok vannak felsorolva, akik éppen az angol és az amerikai font- és dollárinvázió folyamánaként szerepelhettek ezen az elegancia-versenyen. A tulajdonosok büszkén és várakozásteljesen állanak gépeikhez támaszkodva, arcukra hideg, előkelő nyugalmat erőltetve, de emellett élénk figyelemmel kísérve szemszögletből a zsüri munkáját, amelynek tagjai, tekintettel a demokratikus francia viszonyokra, mindnyájan hercegek. Ezek az urak teljes háztartással, autógárászokkal és cselédségükkel átköltöztek a ködös Albionból a derűs és kedves Franciaországba és mérhetetlen gazdagságuk révén az ország társadalmában elsőrendű vezetőserepet játszanak.

Az egyik autó előtt aránylag nagy tömeg tolong és feltűnően sok fiatal leány. Utána néztem és kiderült, hogy nem egy autó volt az, amely figyelmüket annyira magára vonta, nem egy gépkocsi csodálatos berendezésében gyönyörködnek, hanem egy gépkocsitulajdonost bámulnak leplezetlen csodálattal. A csodált gépkocsitulajdonos ugyanis Rodolfo Valentino, a világhírű és szépségéről közismert mozisínész, akinek a „Sejk” című filmje Kolozsvárott is magdobbogtatta a könnyen hevülő bakfissziveket és akit ezen a zártkörű, sőt mondhatnám hermetice zártkörű autószépségszerzésen is üldöz e híres emberek fátuma, ahelyett, hogy díjat kapna, ő kénytelen osztogatni — autogram-mokat.

Nem jó Páris nyomorgó külvárosait járni és utána kimenni a Prince Louis Hippodromba. Az elegancia, a kényelem, a raffinált izlés tobzódása

táru annak szemé elé, aki a kiállított gépkocsik között végigsétálhat. Láttam autót, amelynek a berendezése egy teljes szalon, nincsenek tipikus autótulésai, hanem fotelek várják az utast, középen a kocsit padlójáról felhúzható asztallal, láttam Rolls-Royce-kocsit, amelyben valóságos téllert volt berendezve pálmakkal, délszaki növényekkel és üveg-táblán uszáló aranyhalakkal, láttam autót, amelyben villamos főzőapparat szolgálta a hosszú turára menő elkényeztetett princ vagy kokott kényelmét. Az egyik híres párisi színésznő, aki nem annyira szerepei mint szeretői révén közismert, három kocsiját állította ki, egy kis nyitott kocsit, amelyet maga hajt, egy csukott városi kocsit, egy óriási hatüléses turakocsit és mind a három autót teljesen egyformán volt sötét, nagy piros és kék kockákkal.

A zsüri tagjai sorba járták valamennyi autót. Megszagolták a pneumatikot, beültek az ülésekre, leengedték és felhúzták az ablakokat, megvizsgálták a fékeket, kipróbálták a villamos főzőket, cigarettájuk hamuját leverték az autóban lévő szalonasztalra hamutálcajába, általában úgy tettek, mint akik nagyon értik mesterségüket. Az autótulajdonosok érthető büszgalommal magyarázták kocsijaik szezációs berendezését, ujszerű kényelmét és a

Óriási földrengést jelez a budapesti szeizmográf

Budapesten is érezhetőek voltak a földlökések

(Budapest, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szerdáról csütörtökre virradó éjjel 11 óra 34 perckor a magyar főváros budai oldalán két földlökést éreztek. A földrengés óriási pánikot keltett a budai lakosság körében. A lakosok sietve menekültek ki lakásaikból. Nehány perc múlva azonban kiderült, hogy a két földlökésnek semmi komolyabb hatása sem volt, aggodalomra egyáltalában nem volt ok, mindössze annyi történt, hogy a Jánoshegy kilátó vendéglőjében néhány pohár összetört, a akrényben a tányérok megmozdultak, egyik németvölgyi villában pedig egy nagy szaloncsillár megingott. Ezzel a jelentéktelen hatással le is zajlott a budai földrengés.

És megszületnek az új Mózesek...

Ussiskin a bécsi zsidók között. Palesztina és a valóságos zsidóság. Kétszázmillió adomány a Keren Kajemetnek

(Bécs, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagysikerű romániai propagandájának befejezése után Menachem Ussiskin, a Keren Kajemet Lőjiszrael jeruzsálemi direktóriumának elnöke Bécsbe érkezett. A bécsi zsidóság valósággal fejedelmi fogadtatásban részesítette Ussiskint, aki vasárnap délelőtt hatalmas előadásban számolt be az összegyűlt erdélyi tömegnek a Zsidó Nemzeti Alap eddigi eredményeiről és a reá váró nagy feladatok megvalósításához segítségül hívta az osztrák főváros zsidóságát is. A leirhatatlan lelkesedéssel fogadott beszéd hatása alatt egy magát megnevezni nem akaró bécsi zsidó notabilitás 200 millió osztrák koronát (körülbelül 550 ezer lejt) adományozott a Keren Kajemet javára. A gyűlésen főleg az ortodox érzelmi zsidóság vett részt.

Nagyhatású beszédét így kezdte Ussiskin:

Vallás, ország, nyelv

— Három szentség van, amit meg kell tartanunk: a vallás, az ország és a nyelv. Sajnos, a mi népünkben még mindig kevesen vannak, akik mind a hármat tiszteltben tartják. Az az ifjúság, amely Erec Jiszraelbe megy, sajnos, nem tudja összefogni ezt a három szentséget. Ebben nem az ifjúság a hibás és lehet is segíteni rajta, de nem harc és határozati javaslatok útján, hanem pozitív munkával. A palesztinai Mizrachi-iskolák ezen a téren fényes eredményeket értek el és ma már a kimondottan vallástalan családok is a Mizrachi-iskolákba járatják gyermekeiket. Főlegesen tehát minden aggodalom. Vagy azt hiszik önök, hogy gyermekeik a galutban talán inkább megtarthatják vallásosságukat, mint Erec Jiszraelben?

— Nekünk nincsenek olyan vezérsínai, amilyen Mózes volt egykor, — hangzik a fájdalmas sópánkodás. A hagyomány szerint Mózes felért hatszáz ezer más emberrel. Ha így áll a dolog, akkor fordítva is igaz a tétel: hatszáz ezer ember olyan erős, mint Mózes és ha mi le tudunk telepíteni Palesztinában hatszáz ezer embert, akkor megint lesz nekünk Mózesünk. Nagyok a nehézségek és súlyos a feladat. Mi is megmondjuk ezt az igazságot, mint egykor az ország megtekintésére küldött kémeink. De minderről most is csak az lehet

zsüri mindent megértő arccal hallgatott végig. Körülbelül nyolc óra volt, öt órakor kezdtek hozzá, amikor átvizsgálták a kiállított kétszáznegyven gépkocsit, azután összeültek felső táncszobai és kiállították, hogy a kiállított autók közül elegancia dolgában mégis csak Coty-nak, a világhírű parfümgyárosnak autója vezet. A zsüri egyik tagja ki is hirdette, hogy az autószépségszerzés első díjának nyertese Monsieur Coty és Monsieur Coty győzelmes, szépségszerzés nyert autóján elkocsikázott a közönség előtt.

— Könyvű neki, — jegyezte meg egy díjat nem nyert autó tulajdonosa — Coty benzín helyett állítólag kölnivel futi kocsiját.

A kapu előtt, amely elé egymásután gördültek a legegységesebb autók a legegységesebb urakért és hölgyekért, két kis gyermek árulta a „L'Auto” legújabb számát. Megkérdeztem, mennyit keresnek naponként.

— Ha jól megy, megkeresünk fejünként tíz frankot is.

A zsüri hercegei ötvenfrankos borralalót nyomtak az autók nyitogató portás kezébe és a sofőrök, akik nyáron kézzel díszített fehér ruhát hordanak, elindították az autót a Place de la Concorde felé.

Tyrnauer István

A Budán észlelt földrengéssel egyidejűleg a meteorológiai intézet hat helyről kapott jelentést földrengés megfigyelésről. Az éjszaka folyamán nemcsak a budai, hanem a pesti oldalon is éreztek két földlökést. Ezeknek a földlökéseknek sem volt semmi komolyabb jelentőségük.

A budapesti meteorológiai intézet szeizmográfja Budapesttől 12 ezer kilométernyire katasztrófális földrengést jelezte, amely éjszaka három óra után Délamerikában vagy Ausztráliában folghatott le. Az éjszaka egyébként teljesen nyugodtan telt el Budapesten, újabb földlökések nem jelentkeztek és a szeizmográf sem adott hírt a katasztrófális erejű földrengés megismétlődéséről.

a válasz, amit Jósua és Káláb adtak hirül: „Oda akarunk menni és meghódítjuk az országot!”

Ussiskin az asszonyok között

Ussiskin külön előadást tartott a zsidó asszonyoknak, melyben többek között ezeket mondta:

— Az ókorban, amikor saját országunk szabad fiaiként éltünk, a zsidó asszony nemcsak anya volt és feleség, hanem egyenjogú polgári is voltak az országnak. Azután szétszóródtunk a világ minden országába s nem tudtuk mentesíteni magunkat a környezet befolyása alól. Ennek először a zsidó nők látták kárát, mert ugyszólván rabszolgasorba süllyedtek a férjük mellé. És amikor jött az emancipáció, a zsidó asszonyok kimentek a konyhából és a zárkózottságból, mert csalagatta őket a délibábként eléjük tartott szabadság, szépség, tudomány, művészet és az asszimiláció vezérei lettek.

Uj Ráchelek kellenek

— Két típusa van ma a zsidó asszonyoknak, egyik a mult tradícióban él és képtelen reális tevékenységre, a másik pedig szabadulni akar a zsidó multtól, mert terhet jelent neki. Egy harmadik új típusra van hát szükség, amely már utban van is, az új Ráchelek, aki belevesse gyermekeink szívébe a mi dicső nagy multunkat és a ma követelményeit. Ez az új típus már megszületett, ott él Erec Jiszraelben és együtt halad férjével a fátadalmak, szünvedések, örömeik és jogok útján. És neveli már a jövő gyermekeit, népiük jövőjének gyermekeit a mi népünk ősi és miadig ifju nyelvében.

— Minden idők nagy emberei kiváló anyaktól születtek, olyan asszonyoktól, akik csupa szív és csupa jellem voltak... Negyven évvel ezelőtt több épületet és temetőt ástak ki Egyiptomban és a bennük talált aranyat, ezüstöt muzeumba helyezték. De találtak egy dobozt is, amely tele volt buzaszemekkel. Elvetették az évezredek magvakát és csodák-csodájára a legszebb buzatermés fejlődött belőlük. Körülbelül egyidejűleg különböző gettó-országokban öreg, elsovnyadt, megtört zsidókat ástak

ki, de volt k...
talok, akik...
Elküldték ö...
reztették öke...
pompás és b...
ilyen ifjúság...
tok, amelyek...
ket biztosít...
többé vissza...

Menacher...
ban ismert...
résztvevő a...
Hétfőn délbe...

A jert

(Jeruzsá...
jától.) Vala...
dérnések...
landóknak...
tagokról, a...
aránt. És...
egy beszéd...
melyik elő...
koddak elá...
templomáb...
jött a forr...
vart és vá...
opera szá...
volt Golin...
és több zs...
után megt...
tották a m...
Jiszraelban...
berül ének...

A jert...
ünnepele...
lomból az...
linkint, ak...
opera jöv...
— Főc...

Palesztin...
erecsziszra...
lesztinai z...
erre a fel...
művei kel...
a környez...
tehát zsid...
Erec Jiszr...
mélem, h...
de valaha...
bevezetés...
európai o...
dása. Már...
lik a szö...
sokhoz ve...
— Má...

az összes...
akik ma...
őket olya...
álló esz...
hogy Pal...
sünk meg...
lesztinai...
is termel...
arra, hog...
lépjenek.

Golin...
egy évve...
régibará...
védvissz...
a helyi...
kívül rec...
600 font...
láshoz...
Schmette...
léptek...
száz font...
készítés...
Az e...
ték meg...
Tiszser...
lemben...
fában, n...
Jiszrael...
karolta f...
egy me...
Kilencez...
Az össze...
került n...
Jó össze...
ma már...
szinésze...
és a leg...
dításban

hallgatott végig, or kezdtek hozzá, t kétszáznegyven át tanácskoznai és k közül elegancia világhírű parfüm- egyik tagja ki is seny első díjának r Coty győzelmes, esikázott a közön-

te meg egy díjat Coty benzín helyett

masután gördültek ánsabb urakért és rulta a „L'Auto“ mennyit keresnek

uk fejenként tíz

s borraivalót nyom- kézebe és a sof- zított fehér ruhát r a Place de la Tyrnauer István

pesti

sel egyidejűleg a kapott jelentést éjszaka folyamán oldalon is éretek ésekuak sem volt

ézet szeizmográfja pire katasztrófális a három óra után an folyhatott le. nyugodtan telt el m jelentkeztek és katasztrófális erejű

sek...
ság. Kétszáz-

adtak hírül: „Oda az országot!“

asszonyok között

ott a zsidó asz-

zött ezeket mon-

át országunk sza-

asszony nemcsak

gyenjogu polgárai

szétszórdítottunk a

tuított mentesíteni

alól. Ennek elő-

mert ugyszólván

ik mellé. És ami-

dó asszonyok kime-

rközöttségéből, mert

eljük tartott sza-

vészlet és az asszi-

Ráchelek kellene

zsidó asszonyoknak,

és képtelen reális

szabadulni akar a

ent neki. Egy har-

ükség, amely már

aki belevése gyer-

gy multunkat és a

pus már megszüle-

s együtt halad fár-

k, örömk és jogok

vermekeikt, népünk

ünk ősi és mindíg

erei kiváló anyáktól

akik csupa szív és

an évvel ezelőtt több

Egyiptomban és a

nuzeumba helyezték.

ly tele volt buza-

eredes magvakat és

buzatermés fejlődött

g különböző gétő-

gért zsidókat ástak

ki, de volt közöttük néhány buzaszem is, a fia- talok, akik még megértették népünk szívverését. Elküldték őket a mi szent országunkba, belegyöke- rezették őket a földbe s ime: az eredmény, amely pompás és bizalmakeltő... Segítsenek önök, hogy pompás ifjúságot nevelhessünk. Mert vannak pillana- ijen ifjúságot nevelhessünk. Mert vannak pillana- tok, amelyeket ki kell használni, ha a jövődön- ket-biztosítai akarjuk, de ha elszalasztjuk, soha többé vissza nem tér.

Menachem Ussiskin külön hébernyelvű előadás- tan ismertette Palesztina mai kulturétét, majd résztvett a cionista diákság ünnepi kommerszén. Hétfőn délben Ussiskin Prágába utazott.

A jeruzsálemi héber opera egyéves mérlege

(Jeruzsálem, június 26. Az Uj Kelet tudósító- jától.) Valamikor, alig tíz esztendeje még tün- dőremésébe illő csodákat meséltek közönséges ha- landóknak a szentpétervári cári operáról: a tagokról, a zenekarról és a színpadról egy- aránt. És amikor a lapokban megjelent egy- egy beszámoló az orosz udvari opera vala- melyik előadásáról, az elbűvölt kritikusok óva- kódtak elárulni, hogy a világ leghíresebb zene- templomában a tagok jórésze zsidó. Azután jött a forradalom, amely elsöpörte a cári ud- vart és vándorbotot nyomott a szentpétervári opera számos művészeinek kezébe. Ezek között volt Golinkin, a volt udvari opera karnagya és több zsidó énekes, akik hosszas hánykolódás után megtalálták a kivezető utat is megalapi- tották a maguk saját operáját — itthon. Erec Jisraelban. Ma már nem oroszul, hanem héber- ül énekelnek.

A jeruzsálemi héber opera a napokban ünnepelte egyéves fennállását. Ebből az alka- lomból az Uj Kelet munkatársa felkereste Go- linkint, aki a következőket mondotta a héber opera jövőjéről:

— Főcélunk olyan feltételek megteremtése Palesztinában, melyek lehetővé teszik az igazi ereciszraeli opera megteremtését, eredeti pa- lesztinai zsidó zenével. A galut nem alkalmas erre a feladatra. A számtalan zsidó zeneszerző művei kellenél jobban ki voltak téve mindíg a környezet és nevelés idegen hatásainak. Ha tehát zsidó-héber operát akarunk, ezt csakis Erec Jisraelban teremthetjük meg. Nem re- mélem, hogy pár év alatt ezt el tudjuk érni, de valaha mégis elérjük. Elsősorban, mintegy bevezetésül, szükséges ehhez a különböző európai operáknak héber nyelven való előa- dása. Már maga a tény, hogy héberül ének- lik a szöveget, már egyengeti a héber alkotá- sokhoz vezető ösvényt.

— Másik célja az operának összegyűjteni az összes elrejtett tehetségeket és zeneértőket, akik ma Palesztinában vannak és kinevelni őket olyan mértékben, amint a rendelkezésre álló eszközök ezt megengedik. Az az ideálunk, hogy Palesztinából egy Milánó-fajta teremt- sünk meg, amely nemcsak iskolát adjon a pa- lesztinai operának, hanem olyan tehetségeket is termeljen, akik méltók legyenek később arra, hogy Európa és Amerika színpadjain fel- lépjenek.

Golinkin ezután elmondotta, hogy ezelőtt egy évvel jött Palesztinába. Tavaly májusban régi barátjához, dr. Duchánhoz, a héber ügy- védvizsgáztató bizottság elnökéhez fordult, aki a helyi viszonyokat már jól ismerte. Rend- kívül redukált költségvetés szerint legalább 600 fontra lett volna szükségük a megindu- láshoz. Nem sokkal azután Kesselmann és Schmetterling, két jeruzsálemi tekintély is be- léptek az opera előkészítő bizottságába. Alig száz fonttal kezdték meg három opera elő- készítését.

Az előadásokat a múlt év júliusában kezd- ték meg a Traviatával. A siker nagyszerű volt. Tízszor adták Verdinek ezt az operáját Jeruzsá- lembe, ugyanannyiszor Tel-Avivban és Hái- fában, mindannyiszor zsufolt ház előtt. Erec Jisrael közönsége azonnal óriási lelkesedéssel karolta fel az operát, amely ma már Palesztinában egy megalapozott intézménynek tekinthető. Kilenczer font jövedelemmel zárult az első év. Az összes akadályok ellenére sok mindent si- került megvalósítani az opera vezetőségének. Jó összeköttetéseket szerzett a külfölddel és ma már minden postával jönnek ajánlatok neves színészekről, karmesterekről és zenekiadóktól és a legtöbb opera megvan már héber for- dításban.

A jövő szezonra az opera igyekezett a leg- jobb programot összeállítani. Mihelyt a kül- földről szerződött művészek megérkeznek, a következő operák kerülnek bemutatásra a jövő szezonban: Aida, Othello, Verdi Troubadourja, Makkabeusok (Rubinsteintől), Carmen, Tosca, Cavalleria Rusticana és mások. Legfontosabb feladat volna — fejezte be nyilatkozatát Go-

linkin — megfelelő operaház felépítése. Remél- jük, hogy ez nemsokára valóra fog válni. De hogy ezt minél hamarabb elérhessük, legköze- lebb részvénytársaságot fogunk létesíteni, amely- nek alapszabályait már benyújtottuk a kormány- hoz. Reméljük, hogy a részvények nemcsak Palesztinában, hanem a galut zsidósága között is népszerűek lesznek.

Interpelláció a vörös szekfűről

Egyszerre két házigazdája van a szabadkőműves-páholy elkobzott épületének. Elkobozzák a vörös szekfűket a járó-kelők gomblyukából

(Budapest, június 26. Az Uj Kelet tudósító- jától.) A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Klá- rik Ferenc szociáldemokrata képviselő a sza- badkőműves-páholy elkobzott épületének ügyé- ben interpellált. A szabadkőműves-páholy Pod- manitzky-utcai épületét ugyanis annakidején a Move önkényesen elfoglalta és

a kormány minden intervenciója ellenére sem volt hajlandó kiüríteni.

A kormányt a Move magatartása igen kelie- metlen helyzetbe juttatta, végül is a kormány a tisztviselők betegsegélyző egyesületének ado- mányozta az épületet és az épület gondnok- ságával a népjóléti minisztériumot bízta meg.

A Move azonban a kormány intézkedése ellenére továbbra is háztulajdonosnak tekintette magát és levelet intézett a ház összes lakóihoz, amelyben felszólította őket, hogy a bért az ő kezeihez fizessék ki. Ugyan ilyen felszólítóleve- let kaptak a lakók a népjóléti minisztérium ré- széről is, úgy hogy

most egyszerre két házigazda is rendel- kezik a szabadkőműves-páholy épületeivel.

A nemzeti párt ultimátumot intézett a parasztpárthoz

Csak a tíz pont alapján hajlandó proklamálni a fuziót. Diplomáciai tárgyalások a Stere-kérdés ideiglenes kikapcsolására. A sajtó egyöntetűen Stere ellen foglal állást. Jorga és Stelian Popescu levélváltása

A két párt merev álláspontja újra holtpontra juttatta a fuziót

Bukarest, június 26. (Rador.) A fuzió ügye holtpontra jutott, mert egyik fél sem akar en- gedni. Több parasztpárti képviselő ma délelőtt megbeszélést tartott és elhatározta, hogy szombatra összehívják a párt végrehajtóbizottságát, hogy válaszoljanak a nemzeti párt támadásaira. Cantacuzino Matei ma a fővárosba érkezett és közvetíteni igyekezett a pártok között, megbe- szélést folytatva az erdélyiekkel és dr. Lupuval.

(Bucuresti-Bukarest, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A néppárt és nemzeti párt fuzió- jának válsága mára elérte már a tetőpontját. A parasztpárt beszarabiai csoportja a kisenevi kongresszuson megformulázott ugynevezett ti- zenegyedik ponttal, amely döntőfontosságú sze- reptet szánt a fuzionált pártban Stere személyé- nek és politikájának, ugylátszik halomra dönti annak a sziszifuszi munkának az eredményeit, amelyet a két párt vezeterei a fuzió érdekében hosszú hónapok keserves munkájával alapoztak meg.

Taktikai formulát keres a két párt

Maniu Gyula bukaresti lakásán a Palace Athenea szálloda 322. számú szobájában — amely az utóbbi napokban már történelmi ne- vezetességre tett szert — zárt ajtók mögött éjjel-nappal szakadatlanul folynak a tárgyalá- sok a nemzeti és parasztpárt vezetői között, hogy a fuzió létrehozására alkalmas formulát megtalálják.

A különböző lapok Stere-ellenes kampánya ma már annyira elmérgesítette a helyzetet, hogy áthidalásról, legalább egyelőre, nem igen eshet szó és éppen ezért a tárgyalások most már diplomáciai mederbe terelődtek át és a két párt vezetői olyan taktikai lépésen fázadoznak, amelynek alapján a fuzió proklamálása a Stere- ügy ideiglenes kikapcsolásával válhatna meg- oldhatóvá. Ez a taktikai lépés a kiszivárgott hírek szerint az volna, hogy egyelőre elejtenék az ideiglenes vezetőség megalakítását arra az időre, amikor kevesebb eredmények kockáztatá- sával tudná megoldani a Stere-kérdést.

A nemzeti párt utolsó felhívása

Az eddigi előjelekből ítélve azonban egy- általában nem látszik valószínűnek ennek a tárgyalásnak a sikere. Egrésről a parasztpárt beszarabiai csoportja törhetetlen intranszigen- s álláspontot tanúsít a Stere-kérdésben, másrés- ről a nemzeti párt vezeterei is unják már a folytonosan halogató tárgyalásokat s erélyesen sürgetik a megoldást. A nemzeti párt türelmé- nek fogytára mutat egyébként az az ultimá-

A belügyminiszter válaszában megígérte, hogy vizsgálatot indít ez ügyben.

A második interpelláló Pikler képviselő volt, aki az elemi iskola élvégzése után kötelező felvételi vizsga ügyében interpellált. Interpel- lációja végén kérdést intézett a belügyminisz- terhez, van-e tudomása arról, hogy a rendőr- ség a főváros utcáin igen brutálisan lép fel azokkal a virágkedvelő polgárokkal szemben, kik vörös szekfűt hordanak a gomblyukukban és

a vörös virágokat minden járókelőtől elkobozzák.

Rakovszky belügyminiszter az interpellációra adott válaszában kijelentette, tudomása van arról, hogy a rendőrközegek tévesen értelme- zik a belügyminiszteri rendeletet, amely csak az esetben ír elő rendőri beavatkozást, ha a lakosság tömegesen, tüntetésszerűleg viseli a piros virágot. Egyszersmind szigorú vizsgálatot indít azok ellen a rendőrközegek ellen, akik túllépték hatáskörüket és a békés polgárokkal szemben brutálisan jártak el. Pikler a belügy- miniszter válaszát nem vette tudomásul.

tumszerű felhívás, amelyet a párt vezeterei ma nyújtottak át a parasztpárt végrehajtó bizott- ságának.

A felhívásban a nemzeti párt közölte a pa- rasztpárttal, hogy kész azonnal ratifikálni a fuziót a június 12-iki megegyezés alapján, tehát a kisenevi kongresszus feltételei és Stere nél- kül. A nemzeti párt az utolsó felhívást intézi a parasztpárthoz és kéri, járuljon hozzá az egye- süléshez a 10 pontból álló formula alapján, mert lehetetlennek tartja a pártkongresszustól ka- pott utasítás mellőzését és ezért a fuziót a kongresszus határozatának megfelelően lehet csak végrehajtani. A nemzeti párt vezetői őszintén kívánják a fuzió realizálását, ezért melegen kéri a parasztpárt vetőit, tartsák magukat az első megoldáshoz. Ezekután csu- pán a parasztpárt választól függ a fuzió sorsa.

Az „Universul“ Stere vád alá helyezését követeli

A bukaresti sajtó egyébként egyre élesebben folytatja a harcot Stere ellen. A kormány hivata- los lapja, a „Viitorul“ konkrét vádakot sorakoztat fel a parasztpárti vezér ellen, de igen érdekes, hogy a támadásban ezuttal nem a kormány lapja, hanem az ugynevezett független és demokratikus sajtóór- gánumok járnak legelől. Az „Universul“-ban Stelian Popescu volt takista miniszter, aki éppen Stere személye miatt lépett ki egy héttel ezelőtt a nem- zeti pártból, a „Lupta“-ban pedig Constantin Mille vezetői Stere ellen a kiméletlen harcot. Az „Uni- versul“ mai számában Stere németbarát politikájá- nak kompromittáló bizonyítékait közli és felsorolja adatait azokról az összegekről, amelyeket a „Lu- mina“ — Stere lapja — a megszálló német pa- rancsnokságtól kapott. Az „Universul“ végül fel- szólítja a „Viitorul“-t, hogy tájékoztassa a köz- véleményt részletesen Stere elleni vádjairól, a kormányt pedig arra kéri, hogy helyezze vád alá Sterét.

A Stere elleni támadások alapja, a két lap szerint, nemcsak Stere hazaáruló magatartása a meg- szállás idején, hanem sokkal inkább az a politikai hitvallás, amelyet Stere írásaiban évtizedek óta hir- det. Ezért Romániának választania kell Orosz-

ország vagy Németország között. A cári uralom idején Stere választása a német tájékozódás mellett szólott. Ma pedig nyíltan hirdeti, hogy a német-orosz megértéstől reméli a békés fejlődési lehetőségeket a parasztpárti vezetés alá kerülő Románia számára.

A Stere elleni általános ellenszenvre, amely egyformán nyilatkozik meg az oligarchikus és demokratikus körökben is, igen jellemző a Jorga és Stelian Popescu közötti levélváltás, mely az „Uni-

versul“ hasábjain látott napvilágot. Jorga Stelian Popescuhoz intézett levelében saját maga és a pártja nevében köszönetet mond az „Universul“-nak azért a bátorhangú cikkéért, amelyekbe az áruló Stere kompromittálásáért és lehetetlenné tevéséért szállott sikra. Stelian Popescu válaszában kijelenti, hogy ő és lapja is a nemzet becsülete érdekében mindig mindent el fognak követni a közélet puritálásának érdekében.

Nyomort hozott a magyar szanálás első fejezete

A szanáló Budapesti keservei. Bethlennek mumusként volt szüksége a kölcsönre és a főmegbízottra. Össze nagy nyomorba jutnak az elbocsátott alkalmazottak

Budapest, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától. A háború és az azt követő forradalmak óta rengeteg új szóval ismerkedett meg a közvélemény, rengeteg olyan szó került divatba, amelyet eddig alig-alig használtak. Ezek közül Budapesten ma van egy, amelyet mindenki használ, amelyről mindenki beszél, amelytől félnék és ugyanakkor hozsannázva üdvözölnek, ez a szó, ez a fogalom: szanálás. Mindenki és minden, kereskedők, iparosok, tőzsdések, fezőrök, hivatalnokok utcán, otthon, kávéházban, színházban, vagy hivatalokban a szanálásról beszélnek, mindenkiben felülkerekedik egy kérdés, folyik-e most tulajdonképpen a szanálás és mit érez az az ország, amely szanálás alatt van.

Megkezdődött az Abbau

Ha mikroszkóp alá vesszük Budapest keresztmetszetét, megállapíthatjuk, hogy a szanálás egyelőre csak nyomort hozott. A kereskedők nem tudnak eladni semmilyen árut, a tőzsdén beszélgetnek és sóhajtoznak a máskor rohanó, ordító és tülekedő ügynökök, a hivatalnokok pedig állás nélkül lézengenek az utcákon. Az egész vonalon megkezdődött az „Abbau“, az állam jár elől jó példával és megkezdte régi, érdemes tisztviselőinek végkielégítését, a napokban jelenik majd meg az a kulcs, amely szerint az állam ezektől az emberektől megszabadul. Azt beszélük, hogy az állami tisztviselők aranykoronában megállapított egyévi fizetésüket kapják majd végkielégítés címén, amellyel természetesen nyugdíjosultságukat is elvesztik. De azok az állami tisztviselők, akik megmaradnak szolgálatukban, szintén sokat veszítenek. Eltekintve attól, hogy több munka hármlik rájuk, megszűnik a kedvezményes ellátás, amely lehetővé tette, hogy az állam hivatalnokai gyenge és a drágasághoz mérten aránytalanul kis fizetésükkel is megélhessenek.

Elbocsátják a magántisztviselőket is

A bankok nem maradnak el az állam mögött. Június elején tömegesen bocsátották el a tisztviselőket, akik között igazgatók és cégvezetők is voltak, a július elsejét pedig remegve várják a többiek. A magánvállalatok tisztviselői is nagyszámmal lesznek munkanélkül, így például a legnagyobb budapesti lapvállalat, az „Az Est“ konzorcium, amelynek három napilapja van, a munkatársak harminc százalékát bocsátotta el és értesítette azokat, akik megmaradtak, hogy ezentúl a régi fizetésért a vállalat két lapjánál kötelesek rendes szerkesztőségi munkát végezni.

Azoknak pedig, akik megmaradtak alkalmazásukban, a szanálásra való állandó hivatkozással nincs rendezve fizetésük. A bankok és a nagyvállalatok ugyanis az utóbbi években olyan fizetési politikát folytattak, hogy a tisztviselők fixfizetését alig emelték néhány százalékkal, ellenben a drágulásnak megfelelően időnkint előre meg nem határozott és semmire sem kötelező segélyeket folyósítottak. Most, amikor a leépítés munkája teljes folyamatban van és amikor a hivatalnokok mindenképpen ki vannak szolgáltatva a munkaadók kényének, kedvének, mert mindegyik félti állását, amelyből most nagyon könnyen kiessenhet, a vállalatok ezeknek a segélyeknek folyósítását megszüntették. A magántisztviselők országos szövetsége állandóan ígéreteket kap a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületétől, hogy segélyek helyett a fixfizetéseket lényegesen fel-

emelik, azonban mint egyes bankoknál megtudtam, a hivatalnokok még mindig a régi, a mai árhoz képest elenyésző fizetésüket kapják, természetesen a segélyek nélkül.

Nagy remények — kis kölcsön

Egyelőre így fest a magyar szanálás, amely úgy látszik ugyanazt a rendszert követi, mint amely Ausztriában igen eredményesnek bizonyult, előbb lerombolni mindent, hogy aztán újra ismét felépíthesse az ország omladozó közgazdasági épületét. Beszéltem erről a kérdéstől a Magyar-Olasz Bank egyik igazgatójával, akinek szava a bankok és a tisztviselők közötti harcokban döntő szokott lenni és aki a következő felvilágosításokat adta:

— Körülbelül egy esztendeje, hogy Bethlen István gróf és Kállay Tibor a magyar kormány és a nemzetgyűlés megbízásából külföldre utaztak, hogy ott az ország megmentésére feltétlenül szükséges külföldi kölcsönt megszerezhessék. Ezt a külföldi kölcsönt akkor úgy állították be, hogy a világ aranyfolyamai Magyarország felé ömlenek majd, itt megindulhat a termelési munka, megindulnak az építkezések és Magyarország Európa egyik igen boldog és anyagilag konszolidált országa lesz.

— Elhelyett mi következett be. A külföldi kölcsön egyre jobban apadt és ma már egy kis hányadát teszi csak annak az összegnek, amelyről eleinte szó volt. Valahogy most látjuk tisztán, hogy erre a kölcsönre az országának nem is annyira anyagi, mint inkább morális szüksége volt. Bethlen István gróf kétségkívül nagyszabású államférfiúi koncepcióval azért forszírozta keresztül a kölcsön megadását és a szanálási főmegbízott zenevezését, hogy ezeknek a nimbusza alatt és a köpenyze mögött végrehajthassa az ő szanálási politikáját. Ha Bethlen István a külföldi kölcsön és Smith főmegbízott nélkül bocsátotta volna el a tisztviselők ezreit és redukálta volna a kiadásokat a lehető és elképzelhető legkevesebbre, egészen bizonyos, hogy ma nem volna már a helyén. Erős meggyőződésem, hogy Magyarország szanálásához külföldi kölcsönre egyáltalán sincsen szükség, de végre kell hajtani Bethlen István pénzügyi programját, ezt pedig a mai magyar parlamentáris és politikai viszonyok mellett nem tudta volna keresztülvinni a külföldi kölcsön és a főmegbízott folytonos mumusként való emlegetése nélkül.

Nagy lesz a munkanélküliség

— Más kérdés, hogy ez a tüzzel, vassal keresztül erőszakolt ugynevezett szanálást pillanatnyilag rettenetesen rossz hatást éreztet. A folytonos elbocsátások, amelyek pedig a szanálási program egyik főpontját képezik, rengeteg munkanélküli emberben ébresztenek elkeseredést. Ez az elkeseredés és ez a munkanélküliség ma még korántsem olyan nyomasztó, mint lesz ősszel, amikor a végkielégítésként kapott pénzek elfogynak. Hogy hogy fogják tudni elhelyezni a munkanélkül maradt embereket, nem tudom, mert hiszen a kereskedelem és ipar pangása miatt még ezeken a pályákon sem található elhelyezkedést. Ez az a probléma, amely a szanálási programot talán kétségbe teszi és amelyen a program könnyen hajótörést szenvedhet, ha csak ennek az időpontnak bekövetkeztéig a szanálás révén a kereskedelem és ipar annyira fel nem lendül, hogy az állástalanul maradt egzisztenciákat magához szippanthatja.

Szomorúan indult meg a magyar szanálás, de a pestiek biznak abban, hogy a bőjtje ismét farsang következik és mint Ausztria, Magyarország is rövid időn belül gazdaságilag teljesen konszolidálódik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

W. B. Sighet. A nemrég megkötött bukaresti román-magyar gazdasági egyezmény a postatakarék-pénztári betétek sorsáról is intézkedik, az egyezménynek erre vonatkozó részét azonban még nem hozták nyilvánosságra. Az tehát biztosra vehető, hogy beváltják, csak az a kérdés, hogy mikor.

F. Benedek, Msziget. A maximumon felül kiszajátított földekért való kártalanításról szóló rendelet még nem jelent meg a „Monitorul Oficial“-ban. Az említett hír a mi bizalmas és megbízható információink volt, amelyet bukaresti tudósítónk szerzett. Az illetékes fórumként megnevezett Casa Centrala de impropriatarii Bukarestben van a földművelésügyi minisztériumban. Addig, míg a rendelet meg nem jelenik, nem tudhatni, hogy a kártérítési igényt közvetlenül, vagy (ami valószínűbb) a helyi hatóságok útján kell-e bejelenteni. Mindeztől függetlenül más kérdés, hogy az ön birtokát a maximumon felül kiszajátították-e a községben. Ha igen, okvetlenül joga van a rendelkezésben biztosított kárpótlásra. Miért nem felebbeztet, ha egyedüli megélhetésétől fosztották meg 16 holdas birtokának teljes elvételével?

B. Jenő, Santaul Mare. Levelét áttettük az Erdélyrezi Palesztinahivatalhoz (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.), amelytől kimerítő felvilágosítást fog kapni.

E. Ábrahám, Turda. Fenti üzenet önnök is szól.

T. Jenő, Petrosani. A vers nem közölhető. Héberből fordított gyermekmeséjét küldje be, habár a nyári hónapok alatt a Hetilap nem fog megjelenni.

F. Adolf, Oradea Mare. 1. Forduljon az ortodox hitközség elnökéhez. 2. Az alapítandó zsidó bank kizárólag az erdélyi zsidó kisegizstenciák támogatására alakul. 3. Tel-Avivra vonatkozó kérdéseire a váradi Palesztinahivaltól is kaphat pontos felvilágosítást.

Sómér, Tg. Mures. Valamennyi kérdésére csakis valamelyik budapesti (lehetőleg a zsidó) gimnázium igazgatóságától kaphat felvilágosítást. Mi csak azt jegyezzük meg, hogy nagyon nehéz lesz a dolgot elintézni. 2. Miskolcon és Debrecenben — tudtunkkal — nincs zsidó cserkészlet.

Héber opera. 1. Erre vonatkozólag olvassa el a jeruzsálemi héber operára vonatkozó cikkünket, amelyet lapunk más helyén közlünk. 2. Könyvet lehet közvetlenül is küldeni a jeruzsálemi nemzeti könyvtárnak, de sokkal ajánlatosabb, ha erre igénybe veszi az Erdélyrezi Palesztinahivatal (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) közvetítését. 3. Hugo (és nem Heinrich) Bergmann, a jeruzsálemi könyvtár vezetője régebben Prágában működött hasonló állásban és mint Martin Buber, a világhírű zsidó tilozófus munkatársa, tehát nem magyarországi származású.

A KEREN HAJJESZOD

a haifai héber technikumra eddig 11.000 font sterlinget adott ki. Erec Jiszrael lesz újra a zsidóság vallási és kulturális centruma.

RÓTH cipész

CLUJ, Str. St. O. Iosit

volt Szép-utoa

Csodabátásu gyógyfürdő!

Erdélyi Pöstyén

Bizusa (Büdöspataka) (Szolnokdoboka - m.) Biztos gyógyítás csusz, rheuma, köszvény ellen. Vasuti megálló, szállodák, étterem (rituális). A telepen állandó orvosi felügyelet

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT "KRISTALY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

megkötött bukaresti mény a postatakarék- tészkedik, az egyez- azonban még nem hat biztosra vehető, és, hogy mikor. maximumon felül ki- lanításról szóló ren- „Monitorul Oficial”. almas és megbízható bukaresti tudósítónk t megnevezett Casa Bukarestben van a an. Addig, míg a m tudhatni, hogy a vagy (ami valószí- kell-e bejelenteni. kérdés, hogy az ön isajátították-e a köz- ga van a rendel- ért nem felebbezett, ztották meg 16 hol-?

Levelét áttettük az oz (Cluj, Calea Re- kimerítő felvilágo-

üzenet önnek is szól- ers nem közölhet, éjét küldje be, ha- Hetilap nem fog

1. Forduljon az or- Az alapítandó zsidó idő kiségezisztenciák vira vonatkozó kér- ivataltól is kaphat

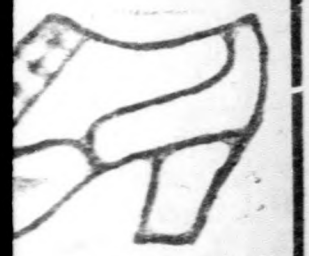
amennyi kérdésére (lehetőleg a zsidó) phat felvilágosítást, hogy nagyon nehéz kolcon és Debrecen- sidó cserkészzet.

tközöleg olvassa el onatkozó cikkünket, zölünk. 2. Könyve- deni a jeruzsálemi al ajánlatosabb, ha zsi Palesztinahivatal (48.) közvetítését. rgmann, a jeruszá- en Prágában műkö- Martin Buber, a atársa, tehát nem

ESZOD

ddig 11.000 font zrael lesz újra a állis centruma.

cipész

ógyfürdő!

östyén

Szolnokdoboka - m.) a, köszvény ellen- terem (ritális). A felügyelet

és gyapju- alfestés

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay Janos és dr. Marton Ernő.

Felolós szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás meg- jelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei félelvre 380 lei, egész évre 750 lei.

— A Tarbut gimnázium évrő ünnepélye. A Tarbut gimnáziumok igazgatósága június hó 29-én tartja évrő ünnepélyét. Délelőtt 8-tól 10-ig a leányiskola, 10-től 12-ig pedig a fiúiskola tartja hivatalos évrő ünnepélyét a diákok részére. Délután 3 órától kezdve a szülők és hozzátartozók részére lesz évrő ünne- pély. A rendezőség ezuton kéri azon szülőket, akik a büfféhez hozzájárulást ígértek, szives- kedjenek azokat 29-én, vasárnap reggel 8 órá- tól kezdődőleg a Tarbut gimnáziumba el- juttatni.

— Hodor közigatási vezérfelügyelő fogja Muresan prefektust helyettesíteni. Muresan pre- fektus julius elsején egy havi szabadságra uta- zik. A prefektust szabadságideje alatt Hodor Victor közigazgatási vezérfelügyelő fogja he- lyettesíteni. Julius elsején egyébkert Utalea primár is szabadságra utazik. Helyettese Car- pinian főjegyző lesz.

— Városházavátás Szilágyosomlyón. Szilágy- somlyóról jelenti tudósítónk: A napokban zaj- lott le Szilágyosomlyó város újszékházának fel- szerelése nagy ünnepek keretében. A szék- ház építése 1915-ben vette kezdetét, de anyagi és egyéb okok miatt csak a mult hónapban nyert befejezést. Az ünnepségen Mosoiu gene- rális közmunkaügyi, dr. Saveanu Joan közzölési miniszter és kíséretükben dr. Titu Jonescu közegészségügyi inspektor, dr. Domsa vármegye prefektus, dr. Farcaş főorvos, valamint az egész város és megye intelligenciája faj és val- lasi különbség nélkül vett részt. Az ünne- pély hálaadó istentisztelettel vette kezdetét, melynek végeztével a városi tanács a bizottságokkal együtt, a miniszterek és a többi notabilitások jelenlétében díszközgyűlést tartott. A gyűlésen Mosoiu és Saveanu miniszterek is felszólaltak, kik azon óhajuknak adtak kifejezést, hogy az új városháza a lelkiismeretes, odaadó munkának, igazságosságnak, megértésnek és faj, nemzeti- ségre való tekintet nélkül a testvéri szeretet- nek legyen otthona. Délben a Goldberger test- vérek vendéglőjében 200 terítékes bankett volt. Délután tisztelő küldöttségek keresték fel a minisztereket, kiknek soraiában Ehrenreich főrabbi és dr. Keller vezetésével a somlyói zsidó hitközség is részt vett. Este hangverseny és bál volt.

— Két bukovinai zsebtolvajt fogott a kolozsvári rendőrség. Ma delelőtt a baromvásár- téren szolgálatot teljesítő detektivnek feltűnt két ember viselkedése. A detektiv a két ember sarkába szegődött és a legnagyobb tolongásban is mindig mellettük maradt. Akét gyanúsított következetesen a tolongást kereste és egyes kiszemelt embereket igyekezett bekeríteni, hogy az előidézett tolongás alkalmával azok pénztárcáit elemelhessék. Ma dél- előtt a szolgálattevő rendőrnek többen panaszkod- tak, hogy kisebb-nagyobb összeget tartalmazó pénz- tárcáikat a vásár forgatagában elemelték. A detektiv a két gyanúsítottat akkor érte tetten, amikor azok Moldován Teofil györgyalvai gazdál- kodó zsebből hétézeröt száz lejtt loptak ki. A detektiv a két embert azonnal letartóztatta, akik beismerték, hogy már hónapok óta zsebtolvajlásból élnek s alig néhány napja érkeztek Bukovinából, hogy tehetségüket a kolozsvári piacon is értékesít- bessék. A két letartóztatott zsebmetsző Kalupeszkí Tódor és Gabovszki Kasimil bukovinai származásu emberek, akiket még a mai nap folyamán átadtak az ügyészségnek.

— Ma temetik a lezuhant repülőfőhad- nagyot. A tragikus véget ért Suciu Olivér rep- lőfőhadnagyot, akinek halálos végű repülő- katasztrófájáról tegnap számoltunk be, ma, pént- ek délután öt órakor temetik a Görögtemplom- utcai kápolnából. Suciu főhadnagy temetése iránt városzerte óriási részvét nyilvánul meg. A ravatalt bajtársainak, az ország valamennyi repülő alakulatának, a helyi katonai és pol- gári hatóságoknak valóságos koszoruerdője hal- mozza el. A temetésre az egész kolozsvári hely- őrség kivonul.

— A semmitőszék felmentette a huspanama vádlottait. A közönség élénk emlékezetében él még a kolozsi huspanama, amely két évvel ezelőtt kezdődött. Illés Sándor kolozsi marha- kereskedő állítólag kijátszotta a törvényt, amely előírja, hogy a külföldre szállítandó marha- mennyiségből egy bizonyos mennyiséget a köz- fogyasztás céljaira kell leadni. A vád szerint, Illés büntársa a kolozsi előjáróság egyik tagja, Muresán Emil volt. Az ügyészség mindkettő- jüket vád alá helyezte, de a kolozsvári törvény- szerék a megtartott tárgyaláson felmentő ítéletet hozott. Az ügyész felebbezése folytán az itélő- tábla is foglalkozott az ügygel és a két vád- lottat bűnösnek találta, Muresán Emilt hat hó- napi, Illés Sándort pedig nyolc hónapi fog- házra ítélte. Most meg a vádlottak felebbezték meg az ítéletet, mert nem érezték magukat bűnösnek. Az ügyet tegnap tárgyalta a buka- resti semmitőszék. A bukaresti semmitőszék ta- nulmányozás alá vette a vád iratait és meg- állapította, hogy az állítólagos visszaélésben a vádlottak nem bűnösök és mindkét vádlottat a vád és következményei alól felmentette.

— A szatmári héber elemi iskola év- zárója. Szatmárról jelenti: Június 18 án tar- totta a helybeli héber elemi iskola évrő ün- nepélyét szépszámu közönség jelenlétében. Em- litésre méltó, hogy immár negyedik éve fejti ki ez a héber elemi iskola áldásos tevékeny- ségét, ugy, hogy ezévbén kerültek ki azok a gyermekek, kik négy éven keresztül állandóan héber oktatásban részesültek. Az eredmény ki- elégitő, a gyermekek ugyszólván második anya- nyelvként kezelik a héber nyelvet és teljesen otthonosak a román nyelvben. Löwenhof Kál- mán, igazgató-tanító erős ambícióval véghezvitt ernyedetlen munkája megtermelte gyümölcsét. Fájdalom, egy tanerő hiányzott: L. Löwy Jo- lán, akinek az év márciusában bekövetkezett halála nagy veszteséget jelent a szatmári zsidó elemi iskola számára. A miniszteri kiküldött az évrő Augustin Baciu helybeli faiparisko- lai tanító volt, ki nagy meglegedésének adott kifejezést a tapasztaltak fölött. A végzett nő- vendékek nagy része ipari pályára tér át. Az évrő vizsga után iskolaszéki ülés volt, mely- len köszönetet mondtak Guth Lajosnének, Jeremiás Zsigmondnének és Markovits Sala- monnének, akik nagy áldozatok árán buzgó- kodtak és a maguk ügyének tekintették ennek a zsidó eleminek minden körülmények között való fentartását. Arról a tervről is beszélnek, hogy a héber eleminek — hacsak lehetséges — már a jövő tanévben kiépítik felsőbb tagozatát.

— Amikor a granicsárfőhadnagy zárja be a korcsmát. Nagykarólyból írják: A zsidó egzisztenciák elleni támadás eddig szokatlan módja történt a napokban a szatmármegyei Szamosdob községben. Weisz Benjámín korcs- májában két földműves mulatozás közben össze- verekedett. Közbotrányokozás címén a faluban tartózkodó granicsárfőhadnagy büntetésképen három napra bezáratta a korcsmát és szuro- nyos őrt állított az ajtó elé, hogy senki be ne léphessen az üzletbe, miáltal a tulajdonost su- lyos anyagi károsodás érte. Weisz Benjámín- nak már 28 éve van Szamosdobon korlátlan italmérése, melyért nagy adót fizet. Soha ki- hágást nem követett el és így illetéktelen be- avatkozásával a főhadnagy erkölcsi kárt is okozott a köztisztviselőbenálló korcsmárosnak, aki az esetről jelentést tett az illetékes katonai hatóságoknál és a pénzügyigazgatóságnál.

— Özv. Fogel Tóbiásné és hét árva- jávára Werner Fülöpné 400 lejt küldött át hoz- zánk mint a conopi fatisztviselők adományát. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

* Pöstyénfűrdőn teljes erővel folyik a szezon. A pompás Thermia Palace Szállót, mely az összes fűrdőkkel egybeépült, már megnyitották. Az árak meglepően mérsékelték. A Thermiában már napi 65 Kc-ért kapható lakás penzióval. Felvilágo- sítások telefonon is: Rózsa-drogéria, Cluj, Str. Londrei 21, ahol eredeti pöstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

* Olcsó kurát csuz, köszvény ellen Pöstyénben használhat. Már napi 40 Kc-tól kezdve nyerhető jó polgári lakás ellátással. Romániai vendégek részére kedvezményes fűrdő árak. Felvilágosítások telefonon is: Rózsa-drogéria Cluj, Str. Londrei 21, ahol eredeti pöstyéni iszapkocka is kapható házikurára.

* Fűrdőhelyen nyaraló olvasóinkat és bará- tainkat felkérjük, hogy követeljék a lapárusítóktól az Uj Keletet. Amennyiben nem lenne kapható, sziveskedjenek közölni kiadóhivatallunkkal.

— A nagyváradi héber óvoda évrő ün- nepélye. Nagyváradról jelenti: A nagyváradi hé- ber óvoda június 29-én, vasárnap d. u. 4 órakor tartja a Szacsavay-utcai zsidó leányiskolában nagy- szabásu programmal egybekötött harmadik évrő ünnepélyét. Az óvoda bizottsága nevében Weisz Kálmán becsátott ki meghívót, amelyben az összes szülőket és érdeklődőket meghívják az igen sike- rültnek ígérkező évrő ünnepélyre.

— Péntek esti istentisztelet. A Ferdinand király-uti zsinagógában a péntek esti istentisztelet 8 órakor kezdődik. Beszédet fog mondani dr. Eisler Mátyás főrabbi.

— Harmincezer jegyet hamisítottak az osztrák-egyiptomi futballmérkőzésen. Hétfői számában részletesen megírta az Uj Kelet, hogy Ausztria válogatott csapata 3:1 arányu nem egés- sen megérdemelt győzelmet aratott a kiváló egyip- tomi együttes fölött. A nemzetközi mérkőzés másik szenzációja, mint Bécsből jelenti, az volt, hogy a meccset hatvanezer ember nézte végig, de csak 37 ezer jegy fogyott el a Hohe Warte pénztárainál. A rendezők csakhamar rájöttek, hogy a publikum- nak majdnem fele hamis jeggyel jutott be a sport- pályára, mert számtalan eset fordult elő, hogy ugyanarra a helyre két embernek is volt jegye. Erélyes nyomozás után a rendőröknek sikerült két embert tetten érni, amint hamis jegyeket kínáltak megvételre. Az ötletes sportfőrfiakat letartóztatták, de az osztrák futballszövetség kára nem térült meg.

Kötött harisnya minden színben 25 lei

Flohr-harisnya minden színben 44 lei

NAGY HARISNYA-VÁSÁR

Muslin-harisnya divat-színben 58 lei

Cérna-muslin minden színben 90 lei

MÉLYEN LE-SZÁLLITOTT ÁRAKKAL

Selyemfátyol minden színben 125lei

BLATT

FÖTÉR 13

Divatkeztükben és kötöttárakban óriási választék! A legjobb harisnyak csak BLATT-nál kaphatók!

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

Marosvásárhelyre

SZEKELY ÉS RÉTI

BRDÉLYRÉSZI BUTORGYAR RÉSZV.-TÁRS. butortermelti sztalosok furniárszűk ígleteket legolcsóbban itt szereshetik be

VELMA SUCHARD

CSOKOLÁDÉKÜLÖNLEGESSÉG.

A nyári divat

legszebb anyagai, eredeti sweizi grenadinok, nyersselymek, foulár- dok izléses választékban

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza Cluj, Piața Unirii No. 12/

KÖZGAZDASÁG

Ijesztő mértékben nő a munkanélküliség Erdélyben

A pénzkrisis szociális hatása. Az állami korlátozás jogossága

(Cluj-Kolozsvár, június 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számunkban hírt adtunk róla, hogy Franasovici államtitkár az UGIR képviselőinek ígéretet tett arról, hogy az idegen szakmunkások tartózkodási engedélyét a lehetőséghez képest meg fogja hosszabbítani. Munkaadói körökben általános panasz hangzik amiatt, hogy az iparfelügyelőségek és a munkautasági hatóságok túlszigorúan kezelik az idegen szakmunkások tartózkodási engedélyét és csak igen kivételes esetekben engedélyezik a külföldi szakmunkásoknak Romániában való telepedését.

Az Uj Kelet munkatársa ezzel a kérdéssel kapcsolatban megfelelő helyen azt az információt nyerte, hogy az idegen szakmunkások telepedésének és ittartózkodásának szigorúsága csak az adott súlyos gazdasági helyzetnek egyes következménye. A súlyos pénzkrisis, amelyet még elviselhetetlenebbé tesz az a körülmény, hogy az állam által tett megrendeléseket nem fizetik ki és a magánosok által feladott munkamegrendelések is csak a legvégső esetben nyernek kiegyenlítést, az üzemek nagyrészt teljesen redukcióra kényszerültek, miáltal egyre nagyobb munkástömegek veszítik el kereseti lehetőségeiket. Resicán és az Astra gépgyáron kívül, melyek ezrével bocsátották el az utóbbi hetekben feleslegessé vált munkásokat, májmar a középüzemek is tízével, huszával bocsátják el a munkásokat s minden kilátás megvan arra, hogy a pénz- és gazdasági-krisis növekedésével a munkanélküliség aránya a legmagasabb fokot fogja elérni. Így tehát egészen jogos az ipari és munkautasági hatóságok szigorúsága, mellyel az idegen szakmunkások tartózkodási lehetőségét korlátozzák, annál is inkább, mert míg a külföldi munkások munkanélküliség esetén munkanélküli segélyben részesülnek, addig Romániában a munkanélkülivé vált munkások minden támogatás nélkül kerülnek az utcára. A kormányzatnak, de magának a válságban levő nagy- és közép-iparnak sem lehet érdeke, hogy a szociális elégedetlenség hulláma talmagára dagadjon és a termelés zavartalan menetét a belföldi munkásság éles harcossága zavarja meg, amint azt a temesvári általánossá fajuló sztrájk esete bizonyítja. Szakkörökben az a vélemény, hogy Romániában minden szakmában van megfelelő számú munkás, akik teljesen fedezni tudják a belföldi ipar munkásszükségeit. Az idegen munkások befogadásának kérdésében a munkaadói körök elfoglaltságát igyekeznek bizonyítani az a körülmény is, hogy például az építőiparban, mely már tíz év óta pang és állandóan csak munkanélkülieket termel, dacára a romániai illetőségű építőipari munkásfőlétszámának, a munkaadók sok esetben alkalmaztak eddig olyan külföldi szakmunkásokat az amugy is elenyésző mértékben meglévő építkezésekhez, akiknek munkáját belföldi szakmunkások éppolyan jól elvégezhették volna, vagy elvégezhették volna.

A munkásszervezetek az idegen szakmunkások alkalmazásának kérdésében azt látják célravezetőnek, ha a kormány fentartja eddigi szigorúságát és csak a legszükségesebb esetekben engedélyezi a külföldi szakmunkások Romániában való bejövését.

Csehszlovákiában hosszulejárati hitelek nyújtó bank alakul. Prágából jelentik, hogy a képviselőház elé egy törvényjavaslatot nyújtottak be, mely hosszulejárati kereskedelmi hitelek folyósító bank létesítéséről szól. Ez a bank magánjellegű intézet lesz, mely külön állami engedéllyel és támogatással kereskedelmi és iparvállalatoknak tíz esztendőre szóló hitelek fog nyújtani. A bank alapszabályait a kormány rendeletileg fogja megállapítani. A bank követeléseit a kereskedelmi cégjegyzésben az adós lapján fogják feljegyezni.

Négy lejt követelnek az olasz hitelezők egy líráért. Bukarestből jelentik: A bukaresti kereskedelmi és iparkamara, valamint az olasz hitelezők képviselői között lefolyt újabb tárgyalások során revízió alá vették az eredeti egyezményben megállapított visszafizetési kulcsot. Az olaszok kívánságára új megállapodás jött létre, mely szerint minden líráért nem 3.50, hanem 4 lejt fognak a romániai kereskedők fizetni 1921 előtti adósságaik rendezésénél.

Egyelőre nem állítanak fel belföldi petróleumértékesítő részvénytársaságot. Tancred Constantinescu kereskedelmi miniszter érdekeltek előtt azt a kijelentést tette, hogy a petróleumtermékek belföldi forgalmának lebonyolítására létesítendő és az új bányatörvény alapján kontemplált központi értékesítő részvénytársaságot egyelőre nincs szándékában megszervezni. Erre csak akkor kerül sor, ha a kérdés egész komplexumát egy külön törvény fogja rendezni.

A bécsi marhavásár. (Saborsky, Fiai sürgönyjelentése.) Felhajtás 3757 darab, közöttük 1389 darab romániai. Prima árak 500 koronával, egyebek 1000 koronával olcsóbbak.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgönycim: Saborskysöhne
Wien — Élőállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

Zsák

Zsineg

HAYAS DEZSÓ
TIMISOARA

Kötél

Az erdélyi kamarák almanachja. Az erdélyi kamarai főtthárak szerkesztésében legközelebb egy almanach jelenik meg „Románia beszerzési forrásai” cím alatt. Az almanach román, francia és német nyelven készül és célja az, hogy a külföldnek tükröt nyújtson Románia kereskedelmi és gazdasági életéről. Az almanach teljes jegyzékét és ismertetését fogja adni a Románia területén lévő összes jelentősebb kereskedelmi vállalatoknak, cégeknek és intézeteknek. Az almanachot Zima Tibor országgyűlési képviselő, az aradi kereskedelmi és iparkamara főtthára állítja össze.

Nincs remény a megegyezésre a temesvári munkaadók és sztrájkoló munkásai között. A Temesvár legnagyobb üzemében beállott sztrájk változatlanul tart tovább és eddig semmi remény nem mutatkozik arra, hogy megegyezés fog történni. Egyes kisebb ipartelepeken ugyan felvették a munkaadók és munkások a tárgyalásokat, így a Friedrich-féle gépgyárban és az olaj- és sörgyárakban is. Mint Temesvárról jelentik, hogy a Rochlik-féle gépgyár már is megegyezett munkásaival, akik az új kollektív szerződés alapján husz százalékos fizetésemelést értek el.

A mai valutapiac

A valutapiac ma is szilárd tendenciával indult, bár Bukarest felől ma már nem volt meg az az élénk érdeklődés, ami tegnap. Ugy látszik Bukarest is el van látva valutával. A forgalom változatlan élénksége mellett a következő árak voltak: Osztrák korona 302—306, magyar korona 350—355, cseh korona 690—695, svájci frank 41.80—41.90, francia frank 12.60—12.65, dollár 233.5—235, font sterling 1018—1022, olasz lira 10.25—10.35.

Váltapiac június 26-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1257, Berlin — London 1090, Newyork 234.00, Róma 1020, Zürich 41.80, Bécs 32.50, Prága 690, Budapest — Varsó —

Bukarest. Valuták: Napoleon 830.00, marka 55, leva 145, török lira 114, font sterling 995, francia frank 1255, svájci frank 41.50, olasz lira 10.00, drachma 380.00, dinár 265, dollár 231.00, lengyel marka 46, osztr. korona 35.50, magyar korona 27.00, cseh korona 670.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 134.5—134.5, Amsterdam 211.50—211.50, Newyork 563.75—563.75, London 2439—2440.00, Páris 30.16—29.80, Milano 2438.5—2435, Prága 1670.00—1665.00, Budapest 67.50—69.00, Belgrád 640.00—640.00, Bukarest 245.00—245.00, Varsó 109.50—109.50, Bécs 79.55—79.40

SPORT

Hogy áll fel a Haggibbor vasárnap a Victoria ellen. Érdekes és mindvégig izgalmas mérkőzést lesz alkalmuk látni vasárnap a Haggibbor és a bajnok Victoria csapatai között. A Haggibbor helyezését akar javítani, a Victoria pedig bajnokságát félti és ezért a legjobb játékerőjét viszi a küzdelembe. Mindkét csapat az utóbbi időben több elsőosztályú játékoszt veszített el és így a csapatösszeállítását illetően egy kissé dilemmában vannak. Ma beszélgetést folytattunk a Haggibbor egyik legagilisebb vezetőemberével, aki a vasárnapi csapat összeállítását a következőképp reméli: Rosenfeld, Pollák, Lazarovits, Vesel, Braun, Jakobi, Ankrant, Mózes, Farkas Henrik, Baumzweig Dudi, Gidali. Ez az összeállítás azonban nem végleges. Ugyanis ha Jakobi Dudi még nem játszhatna, úgy helyette a kicsi Klein az ifjuságiból játszik. Nem döntöttek még Baumzweig szerepeltetését illetően sem s lehet, hogy helyette Rosenberg Lajos fog szerepelni.

Nagy felháborodás Temesváron a kolozsvári válogatott lemondása miatt. Kelemetlenül érintette a temesvári szövetséget a vasárnapi leköltött válogatott mérkőzés lemondása. Temesvárott ugyanis ökölnyi plakátok hirdetik, hogy vasárnap Kolozsvár válogatottja lesz a temesvári válogatott csapat ellentele. Ez meglehetősen atraktív jelent és ezért a jegyek nagyrészt már elővételben megvették. A temesváriak a lemondás miatt most kénytelenek más hasonló program után nézni. Tárgyalást kezdtek Araddal és így nem lehetetlen, hogy a temesváriak ellenfele vasárnap Arad válogatottja lesz.

Külföldi eredmények. Belgrád: Belgrádi alsóosztály válogatott—Alsóausztriai válogatott 9:1 (4:1). A belgrádiak kapusa, Schönfeld (volt szegedi AK) súlyosan megsérült, úgyhogy kórházba kellett szállítani. Másnap revánst játszott a két

csapat, a vereséget a Eberfeld közös 4:4 2:1. Vio hely: N IL váloga folytán a nyerte me

Az ol közé az Julius 6 magasgra 100 m. s futamai é lius 7-én ugrós per 3000 m. 110 m. g futás, táv 1500 m. előmérköz futás és

Az s Junius 1 Amerika olimpiai berendezé Kéztük 17 birköz uszó és 2 felét tesz az Egyes Másik ré ben kont országban Amerikán de minde kerültek párisi ell hogy az

SZÍR

A Péntek: Sor Szombat 19-ára Szombat Vasárnap ral Vasárnap Hétfő: H

Sele születésn gottó és ron kiv Urán ban. Sz Főszerep

Ere

anachja. Az er-
 kesztésében leg-
 meg „Románia
 z aimanach ro-
 készül és cölja
 yujtson Romá-
 etéről. Az alma-
 tését fogja s dni
 zes jelentősebb
 neknek és intéze-
 lbor országgyü-
 edelmi és ipar-
 ezésre a temes-
 munkásai kö-
 zsemeiben beál-
 vóbb és eddig
 arra, hogy meg-
 ebb ipartelepé-
 lék és munká-
 edrich-féle gép-
 akban is. Mint
 chlik-féle gép-
 ival, akik az új
 százalékos fi-
 ziac
 enciával indult,
 volt meg az az
 gy látszik Baka-
 orgalom változat-
 zó árak voltak:
 ar korona 350—
 ei frank 41-80—
 5, dollár 233 5—
 lasz lira 10-25—
 5-án:
 257, Benkn —
 óma 1020, Zürich
 Budapest —,
 830-00, marka
 font sterling 995,
 41 50, olasz lira
 5, dollár 231-00,
 5-50, magyar ko-
 in 134 5—134 5,
 nyork 563-75—
 Páris 30-10—
 Prága 1670-00—
 Belgrád 640-00—
 0, Varsó 109-50—
 vasárnap a Vic-
 gig izgalmas mér-
 nap a Haggibbor
 zótt. A Haggibbor
 oria pedig bajnok-
 tókerejét viszi a
 utóbbi időben több
 és így a csapat-
 ilemmában vannak.
 aggibbor egyik leg-
 a vasárnapi csapat
 reméli: Rosenfeld,
 a, Jakobi, Ankrant,
 reig Dudi, Gidáli.
 végleges. Ugyanis
 hatna, úgy helyette
 zik. Nem döntöttek
 illetőleg sem s lehet,
 fog szerepelni.
 sváron a kolozs-
 fiait. Kellemetlenül
 et a vasárnapra le-
 ondása. Temesvárott
 etik, hogy vasárnap
 emesvári válogatott
 atrakciót jelent és
 r elővételben meg-
 ondás miatt most
 am után nézni. Tár-
 em lehetetlen, hogy a
 rad válogatottja lesz.
 elgrád: Belgrádi al-
 ai válogatott 9:1
 Schönfeld (volt sze-
 t, úgyhogy kórházba
 asot játszott a két

csapat, amelyen a belgrádiak 4:1 (3:1) arányú
 vereséget szenvedtek. **Elberfeld:** Victoria Zizkov—
 Elberfeld 3:0. **Köln:** Köln—Hága városközi mér-
 kőzés 4:4. **Krakkó:** FTC (Budapest)—Krkovia
 2:1. Victoria Zizkov—Makkabi 1:0. **Szombat-
 hely:** Nyugatmagyarország válogatott—Budapest
 II. válogatott 2:1 (0:0). A mérkőzés megnyerése
 folytán a szövetségi serleget Nyugatmagyarország
 nyerte meg.

Az olimpiai játékok programja. Most tették
 közzé az olimpiai játékok sorrendjét, mely szerint:
 Julius 5-én lesz az olimpiai versenyek megnyitása.
 Julius 6-án 400 m. gátfutás elő- és középfutamai,
 magasugrás, előmérkőzések és döntők a gerelyből,
 100 m. síkfutás előfutamai, a 800 m. síkfutás elő-
 futamai és a 10.000 méteres síkfutás döntője. Ju-
 lius 7-én 100 m. síkfutás, 400 m. gátfutás, magas-
 ugrás pentatlon döntői, 800 m. középfutamai és
 3000 m. akadályverseny előfutamai. Julius 8-án
 110 m. gátfutás, 200 m. síkfutás elő- és középfu-
 tamai, 5000 m. síkfutás előfutamai, 800 m. sík-
 futás, távolugrás, súlydobás döntői. Julius 9-én
 1500 m. síkfutás, 10.000 m. gyaloglás, rudugrás
 előmérkőzései és döntői, 110 m. gát, 200 m. sík-
 futás és a 3000 m. akadályfutás döntője.

Az amerikai atléták utban Európa felé.
 Junius 16-án indult utnak Newyork kikötőjéből az
 Amerika gőzös fedélzetén az Egyesült-Államok
 olimpiai expedíciója. A legnagyobb kényelemmel
 berendezett hajón 252 olimpiikon kelt utra Párisba.
 Köztük van 105 atléta, 11 tenisz, 26 boxoló,
 17 birkózó, 6 kerékpáros, 17 vívó, 10 evezős, 36
 úszó és 24 hölgyúszó. Ez az expedíció csak mintegy
 felet teszi ki annak a hatalmas gárdának, amellyel
 az Egyesült-Államok felvonul a párisi olimpiasztra.
 Másik része részben már szerepelt Párisban, rész-
 ben kontinentális turán van Londonban és Francia-
 országban. Ha csak a pusztá utiköltséget vesszük,
 Amerikának az olimpiász félmillió dollárba kerül,
 de minden valószínűség szerint megegyezően ennyibe
 kerültek az előkészületek is és fog még kerülni a
 párisi ellátás. Érdekesnek tartjuk megemlíteni még,
 hogy az amerikaiakat 24 tréner kíséri Párisba.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
 Péntek: Huncut a lány. (Operette-ujdonosság, először.
 Sorozatszám 446)
 Szombat d. u.: Romeo és Julia. (A Shakespeare-cyklus
 19-ik előadása. Egyharmadára leszállított hely-
 árakkal. Sorozatszám 447)
 Szombat este: Huncut a lány. (Sorozatszám 448)
 Vasárnap d. u.: Dolovai nábob leánya. (Tolnay Andor-
 ral. Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám 449.)
 Vasárnap este: Huncut a lány. (Sorozatszám 450)
 Hétfő: Huncut a lány. (Sorozatszám 451)

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Péntek, június 27. Zigotto
 születésnapja. Nagy diszünnp. Zigotto sofőr. Zi-
 gotto és a medvék. Zigotto tengeri fürdön. Máso-
 ron kívül: Chaplin gépész.
Uránia-Mozgó: június 27. A kritikus kor-
 ban. Szenzációs érdekesítő dráma 6 felvonásban.
 Főszerepben P. Menicheli és Livio Pavanelli

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürn-
 bergi-, diszműáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureş (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-
 ELADÓKNAK

Fluoretom
 a nagy
 vashid
 carkáral

A címszó
 fig. ellen

Aranyat, platinát és
 drágaköveket a leg-
 magasabb árban be-
 váltok. Legolcsóbb
 bevásárlási forrás
 ékszerekben, órák-
 ban, dísz tárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Mégis csak legjobb
 akésművi borotváló
 por, amely az ország
 legrégebbi gyártmánya
 mely most újonnan
 átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

„RASOL IDEAL“

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban, 5 kg. vétel
 franco lei 135—, kisebb mennyiségben lei 90—,
 vidékre lei 40.— kgkint. Övökölünk az ártal-
 masutánszatoktól. Csak az „Ideal“ felírású valódi

Reszling József fodrász
 Cluj, Calea Regale Ferdinand 30.

virágkötözőnőt keresnek

aki önállóan is tud dolgozni,
 Szabadkára. (Subotice Jugoslavia) A tulajdonosnő
 szabad lakást és ellátást is ad. Ajánlatokat a bizo-
 nyítvány másolatokkal és fizetési igénnyel meg-
 jelölve szíveségből továbbít:

Balogh Lipót főmérnök. Dózsa-u. 3
 Timişoara.

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött-
 és diszműárakat **KICSIBEN**
Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,
 Strada Regina Maria 13.
 Gyermekkoosik és kofferárak teljes kiárusítása

Modern üvegesiszolda és tükörpáruggár

PÉCHY ÉS TÁRSA
 ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
 STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és bútor-
 üvegeket minden **Ujrafoncsorozás**
 méretben és **menyiségben!** Kérjen árajánlatot!

CENTRAL

כשר ETTEREM כשר

Bucureşti, Str. Carol 14, főpostával szemben

! Izletes ebéd és vacsora. Kitűnő konyha. A legolcsóbb árak. !

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez
 tisztia, egészséges és kiadós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi
 főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan
 ortodox rituális előírás szerint.

Képviselei: **HIENZ VILMOS Cluj**

Önmaga ellen vét, ha nem
Nagy és Szilágyi.

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada
 Barjitu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kos-
 suth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Karlsbadból közvetlen importált

**porcellán és Steingut-
 edények**

éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések, csiszolt
 préselt és fuvoit üvegaruk, lámpaárak, demyohn, gyógy-
 szer és befőttesüvegek legelőnyösebben beszerezhetők:

usländer Lajosnál Cluj
 M. Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39. Telefon 954

Hirdessen az Uj Keletben!

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
 direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
 „Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest
 és a „Reclama“ Cluj Rador

LÁDAGYÁR

Mindenkorra készlet és fadobozoktól készre készített és sze-
 szedett részeken megrendelésre azonnal készült és
 szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
 Cluj, Strada Carnazii (volt Kajtán-utca) 1. szám

Eredeti „Klingerit“ minden méret-
 ben kapható **Grossmann Jenő Nagyvárad** Baross-utca 10. Sürgöncyim :
 Grossmasin. Telefonsz. 6—86

APRÓHIRDETÉSEK

Egyeszeri hirdetésnél egy szöveg, vastag betűvel 6.- lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Aláírókérésűknek 30% kedvezmény.

Gleichenberg világ-fürdő. **מגן** magyar konyha izletes ételekkel, pontos kiszolgálás mellett olcsó árakkal. Szép szobák. Villa Dreibaum is kaphatók. (Fürdőtelepen fekszik) Teljes Pensio 75.000 osztr. korona. 7408

Könyvszükségletét az Uj Kelet könyvsztyálya nál edezze! Bárhol megjelent könyvek beszerzését vállaljuk.

Eladó ház teleppel, üzemből levő fakéreggyárral, esetleg a gyár külön eladó. Logtekinthető Weichselbaum, Dej.

Megyeszékhelyen

egy elsőrendű jó menetű ékszerüzlethez, elfoglaltság és külső üzletek lebonyolítása végett társulna 4-500.000 lej készpénzzel bíró, nem feltétlen szükséges szakemberrel. „Szombaton zárva”, „Biztos jövő” és „Megélhetés” jellegűre a kiadó továbbít.

Keresek a város bármely részében szoba-konyhás lakást. Ajánlatokat „Magas bért fizetek” jellegűre a kiadóba kérek.

Butorozott szobát konyhasználattal elsejére keres gyermektelen házaspár. Leveleket „Jó helyen” jellegűre az Uj Kelet kiadójába kérünk.

Perfekt gyors- és gépirónót keresünk azonnali belépésre. Ajánlatok az Uj Kelet kiadóhivatalába nyújtandók be.

Barzel

Fierarie Vasüzlet

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1049

Orth. kóser vendéglőmet Szováta fürdőn megnyitottam. Grünfeld vendéglős, Oradea-Mare. 7415

Amerikába való kiutazás miatt **ecetgyár** eladó. Értekezni Klein Jakabné, Dej, Str. Traian. 7409

Virágai

szébben virítanak, ha a Hary-féle Floranövény tápsóoldattal öntözi. — Kapható minden gyógyszerár és drogeriában. Egy csomag (10 adag) ára kimerítő utasítással 18 lej. Egyedüli készítője **Hary Sándor** gyógyszerész Cămpeni (Topánfalva)

RASOLOR

késnéküli borotváló por.

1/4 kgm. ára 8 lei

LEBOVITS

borbélykészítő, Satu-Mare

Viszonteladónak 5 kg 120 lei

Csapágyfém

10-80% ontartalommal

Olom csövek, lemezek és huzalok

legolcsóbb napi áron kaphatók

Stössel & Co. cég Cluj, Calea Victoriei 20.

Angol on 99% rudakban és tömbökben

Vörös és sárgaréz lemezek, huzalok és csövek

Longines Legpontosabb ujjór

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMA

Románia legnagyobb textilgyára Arad

ARADI TEXTILGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Havre—New-York

Gyorspostajaratok

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 302

CITROM
tertős áru 330-as félládás, 165 darabos.

SARDINIA
portugál 1/10 fehér dobozban szállít

LÉB F IVÉK, Cluj. Telefon 471

Jégszekrények ürmértékek

nagy választékban. gyártása.

Üzememben elvállalok mindennemű

fémnyomó munkálatokat.

Grünwald Jakob bádogárüzem P. M. Viteazul 13. Cluj

MEGÉRKEZTEK

a pehely-nyulszörkönyű kalapok

DRBJA LEI 120.—

Weisz Siegfried kalap- és tridivatárházába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Az „UJ KELET” könyvsztyálya

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Egyszáz lej értékű könyvet kap **ingylen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

I. csoport:

Sch. Alejchem: Leégett nemesek (Kötve. Novellás könyv)

Ujvári: Bosszuálló Isten (Regény)

Goldschmidt: Egy zsidósors (Amatőr példány. 3 kötetes regény)

Gizskalay: Titok. (Egyfelv. dráma)

Agnon: És a megörbédit kiegyensúlyoz. (Regény)

Nordau: Dr. Kohn. (4 felv. dráma)

Biró Lajos: A zsidók utja. (Tanulmány)

Gizskalay: Támár. (Amatőrpéldány. Bibliai regény)

Ezt a hatszáz lejes sorozatot ötszáz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

★

Nyolcvanlej értékű könyvet kap **ingylen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

II. csoport:

Sch. Alejchem: Leégett nemesek. (Füzve. Novellás könyv)

Grotto: Zsidó renaissance. (Kötve. Tanulmány)

Goldschmidt: Egy zsidósors. (3 kötetes regény)

Gorion: József és testvérei. (Bibliai regény)

Kaezér: Golem ember akar lenni. (Drámai szimbólum)

Gizskalay: Támár. (Bibliai regény)

Sombart: A zsidók jövője. (Tanulm.)

Paneth: Utazásom a Szentföldön. (Utleírás)

Ezt a 380 lejes sorozatot háromszáz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

★

Harminc lej értékű könyvet kap **ingylen** az UJ KELET minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

III. csoport (ifjúsági könyvek):

Dr. Bai: Zengő hárfá.

Nordau: Mesék.

Kabbalisták és Csodatvők.

Paneth: Utazásom a Szentföldön.

Konrad: Futball ABC.

Sch. Alejchem: A 13. Robinzon.

Ezt a 130 lejes sorozatot száz lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

★

Husz lej értékű könyvet kap **ingylen** az Uj Kelet minden előfizetője és olvasója, aki az alábbi csoportot megrendeli:

IV. csoport (cionista tanulmányok):

Sokolov: Uj zsidó.

Gorelik: Cion és Golus.

Pinsker: Antoemantipatio.

Dr. Marton: A zsidó nemzet Erdélyben.

Mairovits: Tora és cionizmus.

Dr. Blank: „Mit akar a cionizmus.

Goldmann: A zsidó nemzet követelése.

Ezt a 90 lejes sorozatot hetven lejért (és portó) szállítjuk előfizetőinknek és olvasóinknak a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

Kísérje figyelemmel további sorozatainkat!

Első Erdélyrészi Ékszerárnyvár

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 18. sz. sz.

Vasárnap 10-12 óra * Sörgönye: Juvare, Cluj

Ékszerárnyvár, nagykereskedés

Független arany * Arany, ezüst és

és forrasztás * * * * * (Készletben)

Klenze és Schwarzwaldi órákban, valamint kincses

áruházaiban nagy lerakat.

Össz viszontelárnyvárunk!

1924 június

Lon

Hosszas összeállítás egy Versaillesbe vezető agyag és Herriot lius tizen Londonban közli konferenciák eddigiek. Poincaré-re donald me engesztelő. Ez a prog lobbanása, alakult és megpecsételés már eddig zás. A han legyőzött h óta Herriot országhoz eddig a k Németszá amelyben a caré a vilá metországo mint akik nosan a leg szél. Herri raták is N a demokra Ebben a sz lik a jövő Sajnos, met demok vánsra szor nek, hogy pen jogtala lépviselek hiszen az e ismerte ezt. hogy Her beszéde és tották ki a lyet általá akciósok te látjátok, az nal kivonul garanciák k akarja közt német naci társain tul aozni a me nyugalomra gedi magát komásokba tani a fran Ennek üzenete az amely össze a demokra nyilatkozot leszerelési je vele, mert hogy a töm gyelni a P követni öt rencia tehá ul össze. M összeültőig izmosodik ságos és bé zoldasztal lesz szó a Ezt az ant rik, hogy e korainak t rintük csak tek megmu tak az uj kisebb-nagy